

HET ONDERZOEK NAAR DE TOEPASSING VAN MODERNE LUCHTOPNAMETECHNIKEN

D. ECKHART EN E.R. BOSMAN

De Nederlandse Regering heeft met de instelling van de zogenaamde "beleidsruimte voor wetenschappelijk onderzoek" de mogelijkheid geopend het onderzoek op nieuwe gebieden van wetenschap te stimuleren. Met "beleidsruimte" wordt een geldbedrag bedoeld, dat op de Rijksbegroting gereserveerd is, maar waarvan de besteding aan het begin van het begrotingsjaar niet tot in detail is vastgesteld. Interdepartementaal wordt jaarlijks door deskundigen nagegaan welke projecten van wetenschappelijk onderzoek voor financiering met de gelden in aanmerking komen. De financiering uit de "beleidsruimte" zal van beperkte duur zijn.

Het eerste project dat tot uitvoering zal komen is het onderzoek naar de toepassing van de moderne luchtopnametechnieken (remote sensing technieken), waarvoor ten laste van de begroting 1970 een bedrag van f 2.25 miljoen beschikbaar is gesteld.

De beperkingen, welke, inhaerent zijn aan het gebruik van conventionele luchtfotografie worden in militaire kringen als nauwelijks toelaatbaar gevoeld. Daarom werd, in diverse landen in luchtmachtkringen gezocht naar methoden die onder haast alle weersomstandigheden, zowel 's nachts als overdag, bruikbaar zijn. De belangrijkste ontwikkelde methoden: "Side Looking Airborne Radar (SLAR)" en het verkenningssysteem dat bekend staat onder de naam "Passive Infrared Sensor", zijn dan ook in de eerste plaats door militaire organisaties tot ontwikkeling gebracht. Nu apparatuur voor deze technieken niet meer geheim is, kan een begin gemaakt worden met het onderzoek ten behoeve van de civiele toepassing. Naast de genoemde systemen is in de Verenigde Staten van Noord Amerika apparatuur voor "Multi-band Spectral Sensing (MSS)" ontwikkeld.

In Nederland is in interdepartementaal verband nauw samengewerkt bij het opstellen van een gecoördineerd civiel onderzoekprogramma, waarbij onder meer de Rijkswaterstaat, de Rijks Geologische Dienst, de Rijks Planologische Dienst, het KNMI, de Landbouwhogeschool, het Internationaal Instituut voor Luchtkartering en Aardkunde (ITC), en onderdelen van de krijgsmacht betrokken zijn. In de nabije toekomst zullen nog andere instituten en instellingen

in het overleg betrokken kunnen worden. In het bijzonder gaan de gedachten uit naar instellingen die werkzaam zijn op het gebied van de milieuhygiëne.

De hierboven genoemde technieken zullen toegepast kunnen worden in diverse vakgebieden zoals de bodemkunde, geologie, hydrodynamica, hydrologie, meteorologie, verkeerskunde, landbouw, planologie, en ten behoeve van de milieubeschrijving, -beheersing en -hygiëne.

Als resultaat van het interdepartementaal overleg werd een organisatie ontworpen waarbinnen het onderzoek van alle betrokken actiegroepen der zelfstandig deelnemende instituten wordt gecoördineerd. Zoveel mogelijk activiteiten, met name de ontwikkeling van een computerverwerkingssysteem en de computerverwerking van de ingewonnen informatie, zullen centraal worden uitgevoerd. De in het leven geroepen organisatie is in wezen een werkgemeenschap met een trapsgewijze opbouw. De hoogste trap wordt gevormd door een interdepartementale stuurgroep, die vaststelt welke doelen de werkgemeenschap zal nastreven en nagaat welke de belangen, wensen en verwachtingen zijn van de deelnemende actiegroepen die de tweede trap in de werkgemeenschap vormen. De stuurgroep heeft eveneens tot taak een zekere mate van overeenstemming te brengen tussen het beleid van de afzonderlijke actiegroepen. De stuurgroep zal steeds zodra daartoe gedurende de uitvoering van de programma's aanleiding bestaat, de gestelde doelen kunnen herzien en aldus het beleid van de hele werkgemeenschap nader definiëren en bijsturen.

Behalve de reeds in werking zijnde actiegroepen binnen de Rijkswaterstaat, zijn groepen in oprichting voor landbouwwetenschappen, de opsporing van natuurlijke hulpbronnen en voor de centrale computerverwerking. Het aantal groepen kan naar behoefte worden uitgebreid.

Het secretariaat van de werkgemeenschap die de naam NIWARS (d.i. Nederlandse Interdepartementale Werkgemeenschap voor het Applicatieonderzoek van Remote Sensing technieken) heeft gekregen, is gevestigd in het ITC gebouw te Delft, Kanaalweg 3.